

Η ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΣΚΕΥΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ

Αντωνία Σφακιανάκη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις 5/5/2025 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) για την εφαρμογή του Προσωπικού Αριθμού, ενός αριθμού που θα συνοδεύει υποχρεωτικά τον πολίτη από τη στιγμή της γέννησης μέχρι το θάνατό του, ενώ προβλέπει την τήρησή του για 20 επιπλέον έτη!

Ο εφιάλτης της αριθμοποίησης - «φακελώματος» που είχε γεννηθεί με τον νόμο Ν.1599/1986 καθιερώνοντας τον Ενιαίο Κωδικό Αριθμό Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) διότι κατόπιν καταργήθηκε, επανήλθε δριμύτερος μετά από 39 χρόνια.

Με πρόσχημα την ευκολία και τη χρηστικότητα που θα προσφέρει ο Προσωπικός Αριθμός (ΠΑ), υποχρεωτικός όμως σε κάθε περίπτωση για την επαλήθευση της ταυτότητας του πολίτη στις συναλλαγές του με το δημόσιο, έχει όλες τις προϋποθέσεις να αποβεί το Πονηρό Αντικλείδι (ΠΑ) στα χέρια οιαδήποτε τρίτου

καθώς θα αποτελεί πλέον το μοναδικό αναγνωριστικό του.

Το γεγονός αυτό σε συνάρτηση με την διασύνδεση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του δημοσίου αλλά κυρίως της αναγραφής και αποθήκευσής του στις νέου τύπου ταυτότητες είναι βέβαιο ότι εν όψει νέων απειλών ή κρίσεων (π.χ. πανδημιών, πυρηνικών ή βιολογικών απειλών, τρομοκρατικών χτυπημάτων, κλιματικής αλλαγής κ.α.) ο αριθμός αυτός θα μετατραπεί σε ένα πρώτης τάξεως εργαλείο επιτήρησης και στυγνού ελέγχου λόγω των απεριόριστων δυνατοτήτων στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων εις βάρος των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του. Το πρόσφατο παρελθόν μάς διδάσκει¹.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πράγματι, η περίοδος κορωνοϊού λειτούργησε ως ένα παγκόσμιο κοινωνικό πείραμα², τα αποτελέσματα του οποίου οι κοινωνίες σε μεγάλο βαθμό απέτυχαν να αντιληφθούν, για να πράξουν ανάλογα προς το συμφέρον τους.

Ένα πείραμα που επιτάχυνε τις εξελίξεις σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, μετέβαλε τα δεδομένα για να αλλάξει την πορεία της ανθρωπότητας προς ένα αδιέξοδο από το οποίο θα μας βγάλει ο Άνομος της Αποκάλυψης που αναμένεται με τη μορφή ενός παγκόσμιου ηγέτη-σωτήρα.

Ένα από τα αποτελέσματα του παραπάνω πειράματος είναι και ο νόμος Ν. 4727/2020 που ψηφίστηκε στις 23/09/2020, αλλά πέρασε απαρατήρητος ως προς τη κρισιμότητά του, αφού το ενδιαφέρον το διάστημα εκείνο μονοπωλούσε ο ιός.

Έχει εμπεδωθεί πλέον ότι οι μεγάλες αλλαγές βολεύει να πραγματοποιούνται σε περιόδους κρίσεων. Επρόκειτο για ένα νόμο-σταθμό που όχι μόνο θέσπισε ύπουλα τον ΠΑ, αλλά πρόσφερε μια ολοκληρωμένη ρύθμιση επί όλων των θεμάτων που άπτονται της ψηφιακής διακυβέρνησης, δηλαδή της πλήρους ψηφιοποίησης του κράτους μέσω της Βίβλου του Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025.

Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ) δείχνει να μην είναι τίποτα λιγότερο από το «Σύνταγμα» της Ψηφιοποιημένης νέας Ελλάδας που ευαγγελίζονται. Σε αυτή αποτυπώνεται η εθνική ψηφιακή στρατηγική (άρ. 5 του Ν. 4727/2020) διαμορφώνοντας το αναπτυξιακό πρότυπο της χώρας στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση σε συνδυασμό με τις αναδυόμενες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται ή δοκιμάζονται σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI), του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), των Ρομπότ και των Drones (robots and drones), της Εικονικής Πραγματικότητας (Virtual Reality), των Blockchain³ κ.ά.

Ρίχνοντας κανείς μια ματιά στην ΒΨΜ, εύκολα διαπιστώνει ότι η ενιαία ταυτοποίηση⁴ του πολίτη αποτελεί πρωταρχικό σκοπό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενώ γίνεται λόγος για την καθιέρωση του ΠΑ ως αριθμό υποχρεωτικής επαλήθευσης της ταυτότητας των φυσικών προσώπων στις συναλλαγές τους με το δημόσιο⁵.

Οι ενέργειες, όμως, στις οποίες προέβη η κυβέρνηση, προκειμένου να επιβάλει τον ΠΑ και να τον προβάλλει ως τον υπερ-ήρωα που θα νικήσει το «γραφειοκρατικό τέρας», το οποίο ταλανίζει επί δεκαετίες τον πολίτη, δηλώνουν το ακριβώς αντίθετο.

Η επιπολαιότητα, η βιασύνη, σε συνδυασμό με την σκόπιμη ολιγωρία σε καίρια θέματα, ακόμα και η αντισυνταγματική ψήφιση τροπολογίας, άσχετης και εκπρόθεσμης, για την υποχρεωτική αναγραφή και αποθήκευση του ΠΑ στα νέα δελτία ταυτότητας, ένα θέμα κομβικό, που ανέκαθεν απασχολούσε την ελληνική κοινωνία, είναι διάχυτη και απροκάλυπτη.

Ενέργειες που, όπως θα φανεί στη συνέχεια μέσα από τα επίσημα έγγραφά τους, είναι αποτρεπτικές για την όποια επιβαλλόμενη συμμόρφωση του πολίτη ως προς την απόκτηση τόσο της ταυτότητας όσο και της αποδοχής του μοναδικού αριθμού. Διότι, μέσα από το νέο πολυδιαφημιζόμενο σύστημα εξυπηρέτησης και ασφάλειας, αναδύεται τελικά το «ψηφιακό τέρας» που θα αναλάβει να φορέσει στον πολίτη τις αόρατες αλυσίδες της ψηφιακής σκλαβιάς του.

ΜΕΡΟΣ 1ο: Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

1.1. Παράκαμψη της Αρχής στην ψήφιση του Προσωπικού Αριθμού

Όπως προκύπτει μέσα από έγγραφά της, η Ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΑΑΠΠΔ) δεν είχε ενημερωθεί για την κατάθεση νόμου Ν. 4727/2020 που αφορούσε νομοθετικές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένου της καθιέρωσης του ΠΑ, καθώς και για εξαγγελίες σε νέες ψηφιακές υπηρεσίες, οι οποίες να μην άπτονταν ζητημάτων της αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ΥΨΔ), πλην όμως αφορούσαν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεγάλου αριθμού πολιτών.

Στο υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4125/16-06-2020 έγγραφό της επισημαίνει ότι ήταν απαραίτητη όχι μόνο η γνωστοποίηση αλλά και η έγκυρη ενημέρωσή της, προκειμένου να γνωμοδοτήσει μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Όμως, στην Ετήσια Έκθεση 2020 αναφέρει ότι πληροφορήθηκε την κατάθεση του νόμου μέσω δημοσιευμάτων, καθώς και από το διαδικτυακό τόπο διαβουλεύσεων <http://www.opengov.gr/>, ενώ μαθαίνουμε και το εξής αδιανόητο:

Εξαιτίας του περιορισμένου χρόνου, η Αρχή δεν ήταν σε θέση να δώσει τεκμηριωμένη γνώμη για το σύνολο των διατάξεων του νόμου, οι οποίες σχετίζονταν με ζητήματα προσωπικών δεδομένων, παρά μόνο για εκείνες του Άρθρου 11, που αφορούσαν στην καθιέρωση του ΠΑ, όπως όριζε το άρθρο 107 του ίδιου νόμου.

Όταν το ΥΨΔ ζήτησε από την ΑΑΠΠΔ να συμμετέχει στην συζήτηση για το επίμαχο σχέδιο νόμου, από την σχετική Έκθεση πληροφορούμαστε ότι η θέση της Αρχής ήταν η εξής:

«... δυστυχώς το μικρό χρονικό διάστημα δεν επιτρέπει τη διατύπωση ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης γνώμης της Αρχής, διά των κατά τον νόμο και τον Κανονισμό Λειτουργίας αρμόδιων οργάνων της, για τις διατάξεις του σχεδίου νόμου που σχετίζονται με ζητήματα προσωπικών δεδομένων. Περιορίστηκε στην αποστολή αρχικών παρατηρήσεων σε σχέση με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου που αφορούν την καθιέρωση προσωπικού αριθμού, δηλαδή με τις διατάξεις του άρθρου 11...»7.

Το ίδιο καταγράφεται και στο έγγραφο της υπ' αριθμ. 1/2024 γνωμοδότησης:

«Σημειώνεται ότι ο νόμος κατατέθηκε και ψηφίστηκε χωρίς να ζητηθεί ή να εκδοθεί Γνωμοδότηση από την Αρχή και ενώ εκκρεμούσαν διευκρινίσεις σε ερωτήματα που είχαν τεθεί»8.

Συμπέρασμα:

Το γεγονός ότι ο νόμος ψηφίστηκε ενώ εκκρεμούσαν διευκρινίσεις, το ότι η ΑΑΠΠΔ δεν είχε ενημερωθεί και δεν κατόρθωσε τελικά να δώσει μια εμπεριστατωμένη γνώμη επί όλων των διατάξεων του σχεδίου νόμου που αφορούσαν στην προστασία προσωπικών δεδομένων στα θέματα της πλήρους ψηφιοποίησης του κράτους, αλλά μόνο επί των διατάξεων που σχετίζονταν με τον Προσωπικό Αριθμό, δεν πρέπει διόλου να προσπεραστεί.

Αντιθέτως, είναι καίριας σημασίας, διότι πώς μπορεί να αποφανθεί κάποιος για ένα θέμα που αποτελεί υποσύνολο ενός ευρύτερου, όταν δεν έχει την πλήρη εικόνα του; Και, μάλιστα, σε ένα νόμο τόσο καθοριστικό που μεταμορφώνει κυριολεκτικά την ελληνική κοινωνία σε όλους τους τομείς της. Είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν κενά ή λάθη, τα οποία θα κληθεί να αντιμετωπίσει αργότερα κάνοντας αναγκαστικά εκπτώσεις ή παραχωρήσεις, όπως δείχνει ότι έγινε με την αναγραφή και αποθήκευση του ΠΑ στην ταυτότητα, ενώ δεν υπήρχε καμία ανάγκη εξ αρχής9.

Πώς, λοιπόν, προέκυψε αυτή η ανάγκη εκ των υστέρων; Το ίδιο ενδεχομένως αναμένεται να γίνει και στο μέλλον με μεγαλύτερη διεύρυνση των δυνατοτήτων επεξεργασίας του ΠΑ, επειδή ο Νόμος-Βίβλος το απαιτεί. Φαίνεται, επομένως, ότι η ΑΑΠΠΔ βρέθηκε προ “τετελεσμένων” γεγονότων όσον αφορά την καθιέρωση ενός μοναδικού αναγνωριστικού (ΠΑ) για κάθε πολίτη και τρόπον τινά υποχρεώθηκε να γνωμοδοτήσει θετικά, αφήνοντας και όχι βγάζοντας τα κάστανα από τη φωτιά, για την υλοποίηση της συγκεκριμένης λύσης, εφόσον με την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ) περνά στο στάδιο της εφαρμογής.

Γιατί, όμως, δεν ενημερώθηκε εγκαίρως η ΑΑΠΠΔ; Γιατί δεν της ζητήθηκε η γνώμη ως προς την απόδοση ενός μοναδικού αριθμού για την ταυτοποίηση κάθε πολίτη, παρά μόνο για τα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που απορρέουν από αυτόν; Δεν υπήρχε άλλη τεχνικά λύση πέραν του μοναδικού αναγνωριστικού για τα προβλήματα που μας λένε ότι έρχεται δήθεν να λύσει; Σε αυτό θα επανέλθουμε παρακάτω.

Είναι καίριας σημασίας να κατανοηθεί ότι ο Προσωπικός Αριθμός, ως αριθμός υποχρεωτικής επαλήθευσης της ταυτότητας των προσώπων, καθιερώθηκε με τον Νόμο Ν. 4727/2020 και όχι με το πρόσφατο Προεδρικό Διάταγμα που στέκεται σε διαδικαστικά θέματα καθώς και σε ζητήματα ασφαλείας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που απορρέουν από την εφαρμογή του.

1.2. Αλήθειες και ψέματα για την τακτοποίηση των μητρώων του κράτους

Πράγματι, η ΑΑΠΠΔ είχε αντιρρήσεις τόσο ως προς την σχεδιαστική επιλογή των προβλεπόμενων δεδομένων όλων των πολιτών σε ένα κεντρικό σημείο¹⁰, όπως στο Μητρώο Προσωπικού Αριθμού (ΠΑ), όσο και ως προς την απόδοση ενός μοναδικού αναγνωριστικού σε κάθε πολίτη ως μέσου ταυτοποίησης από όλους τους φορείς¹¹. Το γεγονός αυτό ήταν γνωστό στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προκάτοχο του ΥΨΔ, ήδη από το 2012.

Ανατρέχοντας στην Ετήσια Έκθεση του 2012¹² της ΑΑΠΠΔ, θα διαπιστώσουμε ότι γινόταν συζήτηση για τη δημιουργία του Ενιαίου Μητρώου Πολιτών που θα επέτρεπε την διασύνδεση των Μητρώων του Υπουργείου Οικονομικών (ΑΦΜ), Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ), Προστασίας του Πολίτη (Αρ. ταυτότητας) και Εσωτερικών (Αρ. Δημοτολογίου). Σκοπός του ενοποιημένου μητρώου θα ήταν, μέσω της διαλειτουργικότητας¹³ (που αφορά στη δυνατότητα διαφορετικών πληροφοριακών συστημάτων να επικοινωνούν για να ανταλλάσσουν και να ενσωματώνουν δεδομένα με οργανωμένο και αυτόματο τρόπο):

- i) αφενός η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών, αφού δεν θα απαιτούνταν πλέον από την πλευρά του πολίτη η ενημέρωση πολλών φορέων για κάθε αλλαγή των στοιχείων του,
- ii) αφετέρου η διευκόλυνση της Δημόσιας Διοίκησης ως προς την τήρηση ακριβών και επικαιροποιημένων στοιχείων των πολιτών για την καταπολέμηση φαινομένων «κακοδιαχείρισης», όπως, π.χ., η χορήγηση συντάξεων σε θανόντες.

Πρόκειται, λοιπόν, για τις ίδιες αδυναμίες από τις οποίες μας λένε και σήμερα ότι πάσχουν τα μητρώα και έρχεται δήθεν να τακτοποιήσει ο ΠΑ.

Στις συζητήσεις αυτές, η ΑΑΠΠΔ είχε κάνει τις εξής καθοριστικές επισημάνσεις που αγνοήθηκαν παντελώς το 2020, όταν κατατέθηκε ο άνομος νόμος:

1. «Ο κάθε φορέας πρέπει να έχει πρόσβαση μόνο στα στοιχεία που είναι απολύτως απαραίτητα. Προς τούτο, επισημαίνεται ότι η Αρχή δεν προκρίνει τη χρήση μίας κεντρικής βάσης δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει τα στοιχεία ταυτοποίησης που χρησιμοποιούνται από όλα τα Μητρώα και τούτο διότι η πληροφορία που θα φέρει αυτή η βάση, ενδεχομένως, να μη συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι συγκεντρώνονται πληροφορίες στις οποίες ενδεχομένως δεν επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση όλοι οι φορείς, ενώ παράλληλα αυξάνει τους κινδύνους σε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας».

2. «Θα μπορούσαν να προτιμηθούν και τεχνικές πιο “φιλικές” προς την ιδιωτικότητα, όπως, για παράδειγμα, η επικοινωνία ανά δύο των φορέων μεταξύ τους».

3. «Η αντιστοίχιση ενός μοναδικού αναγνωριστικού σε κάθε φυσικό πρόσωπο, βάσει του οποίου θα ταυτοποιείται από όλους τους φορείς, πρέπει να αποφευχθεί γιατί αυξάνει τον κίνδυνο παράνομης διασύνδεσης δεδομένων».

Τις ίδιες επιφυλάξεις επανέλαβε για το άρθρο 11 Ν. 4727/2020 που αφορούσε στην καθιέρωση του Προσωπικού Αριθμού ως αριθμού υποχρεωτικής επαλήθευσης της ταυτότητας στην Ετήσια Έκθεση του 2020:

«Η καθιέρωση ΠΑ ... συνεπάγεται κινδύνους για τα δικαιώματα των υποκειμένων που προκαλούνται από τη σύσταση γενικού μητρώου προσωπικής ψηφιακής θυρίδας που περιλαμβάνει ΠΑ, στοιχεία ταυτότητας και ειδικούς τομεακούς αριθμούς, διότι αφενός παρίσταται τεχνικά δυνατή η διασύνδεση όλων των τομεακών μητρώων που αφορούν ένα φυσικό πρόσωπο και αφετέρου η εισαγωγή μοναδικού αριθμού ανά φυσικό πρόσωπο παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας προφίλ»¹⁴.

Τι σημαίνει, όμως, «δημιουργία ή κατάρτιση προφίλ»:¹⁵

«Πρόκειται για οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνίσταται στη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση ορισμένων προσωπικών πτυχών ενός φυσικού προσώπου, ιδίως για την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν την απόδοση στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, την αξιοπιστία, τη συμπεριφορά, τη θέση ή τις μετακινήσεις του εν λόγω φυσικού προσώπου».

Να τονιστεί ιδιαίτερα στο σημείο αυτό, ότι η αξιοποίηση των δεδομένων μέσω της στατιστικής επεξεργασίας, της συνδυαστικής επεξεργασίας, των εφαρμογών big data analytics και της Τεχνητής Νοημοσύνης στον Δημόσιο τομέα, όπως αναφέρεται στην ΒΨΜ (σελ. 79), καθιστά απείρως ευκολότερη τη δημιουργία προφίλ και τη λήψη αυτοματοποιημένων αποφάσεων, με σημαντικές επιπτώσεις στα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες του πολίτη.

Στο ίδιο μοτίβο ήταν και η γνωμοδότηση της ΑΑΠΠΔ στο προσχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος:

«Η σχεδιαστική επιλογή τήρησης των προβλεπόμενων δεδομένων όλων των πολιτών στο μητρώο ΠΑ έχει ως συνέπεια τη συγκέντρωση, σ’ ένα κεντρικό σημείο, δεδομένων όπως το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, τόπος γέννησης, αλλά και όλων των τομεακών αναγνωριστικών τα οποία χρησιμοποιούν οι πολίτες για διαφορετικούς σκοπούς σε διαφορετικούς τομείς (ΑΦΜ, ΑΔΤ, ΑΜΚΑ). Επισημαίνεται ότι εάν τα προσωπικά δεδομένα «όνομα - επώνυμο - πατρώνυμο - μητρώνυμο - ημ/γέννησης - τόπος γέννησης» ήταν επικαιροποιημένα σε όλα τα επιμέρους μητρώα (κάτι που θεωρείται ούτως ή άλλως βασική προϋπόθεση για τη

σωστή λειτουργία του ΠΑ ως μεθόδου επαλήθευσης ταυτότητας), τότε θα μπορούσε, ενδεχομένως, να είχε εξεταστεί μία διαφορετική αρχιτεκτονική και να μην ήταν αναγκαία η τήρηση όλων των επιμέρους τομεακών αναγνωριστικών στο κεντρικό μητρώο ΠΑ»¹⁶.

Από τα παραπάνω εξάγονται τα εξής σημαντικά συμπεράσματα:

1. Η επιλογή ενός μοναδικού αριθμού, δηλαδή του ΠΑ, είναι η χειρότερη τεχνικά υλοποίηση από πλευράς ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων των πολιτών, προκειμένου να καταπολεμηθεί το «τέρας της γραφειοκρατίας», που τόσα χρόνια σκοπίμως άφησαν να γιγαντωθεί, ώστε να την παρουσιάσουν ψευδώς ως την ιδανική και μοναδική απάντηση στο αδιέξοδο.

Διότι η συγκεκριμένη λύση αυξάνει κατακόρυφα τους κινδύνους στις περιπτώσεις α) παραβίασης της ασφάλειας, β) παράνομης διασύνδεσης δεδομένων, γ) δυνατότητας δημιουργίας προφίλ των πολιτών. Τα δε τεχνικά αντίμετρα για την αποτροπή των κινδύνων δεν αποκλείουν σε καμία περίπτωση το ενδεχόμενο αυτοί να πραγματοποιθούν.

Η επιλογή της συγκεκριμένης υλοποίησης έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την κατάσταση που επικρατεί στο χώρο τον κυβερνοεπιθέσεων στην Ελλάδα, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 200% τα δύο τελευταία χρόνια¹⁷. Πάνω από 15,2 εκατομμύρια ψηφιακές απειλές εντοπίστηκαν μόνο το 2024. Παρά την αυξανόμενη απειλή, η χώρα παραμένει ουραγός στην κυβερνοασφάλεια, καθώς βρίσκεται στην τελευταία θέση μεταξύ των ασφαλέστερων χωρών της Ε.Ε.

Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι κυβερνοεπιθέσεις με τεράστιες συνέπειες δεν λείπουν από Δημόσιους Οργανισμούς:

Με την υπ' αριθμ. 10/2024 απόφασή της, η ΑΑΠΠΔ επέβαλε το δεύτερο μεγαλύτερο διοικητικό πρόστιμο της ιστορίας της στα ΕΛΤΑ¹⁸ ύψους 2.995.140€, ως αποτέλεσμα της παραβίασης δεδομένων που οδήγησε στη διαρροή προσωπικών δεδομένων έως 5.000.000 προσώπων και τη δημοσίευση αυτών στο σκοτεινό διαδίκτυο (dark web).

Στόχος χάκερ έγινε και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών¹⁹ και, συγκεκριμένα, η φόρμα κράτησης θέσεων, με αποτέλεσμα να υποκλαπούν στοιχεία πιστωτικών και χρεωστικών καρτών.

Τον Οκτώβριο του 2024, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)²⁰ ανακοίνωσε πως παραβιάστηκαν τα πληροφοριακά του συστήματα με αποτέλεσμα να διαρρεύσουν δεδομένα 813 GB, ενώ αρχεία βρίσκονται στο dark web.

Μεγάλης έκτασης κυβερνοεπίθεση αποτελεί η πρόσφατη επίθεση που δέχθηκε η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ)²¹ τον Μάρτιο του 2025 που φέρεται να έχει οδηγήσει στη διαρροή ευαίσθητων στοιχείων περίπου 2,5 εκατομμυρίων πολιτών, κυρίως γονέων, παιδιών και βρεφών. Η ΕΕΤΑΑ έχει

μετόχους φορείς της Αυτοδιοίκησης, το Ελληνικό Δημόσιο και Φορείς του Κοινωνικού Τομέα.

Το σκάνδαλο, όμως, των υποκλοπών της κυβέρνησης, γνωστό και ως «Predatorgate»^{22 23} ή αλλιώς «το ελληνικό Watergate», αποτελεί την κορωνίδα των κυβερνοεπιθέσεων. Αυτό αφορούσε στην παρακολούθηση Ελλήνων δημοσιογράφων, πολιτικών, στρατιωτικών, επιχειρηματιών, δικαστικών και κρατικών λειτουργών κ.ά. μέσω του συστήματος της ΕΥΠ με τη χρήση του κατασκοπευτικού λογισμικού Predator²⁴, από το 2020 και μετά. Η τελευταία εγείρει πολλά ερωτηματικά και για τις πραγματικές προθέσεις της κυβέρνησης ως προς την επιβολή του ΠΑ.

2. Υπάρχουν τεχνικά πιο ασφαλείς-φιλικές ως προς την ιδιωτικότητα υλοποιήσεις, έτσι ώστε να αποφεύγεται η χρήση του ενός αναγνωριστικού, ειδικότερα του ΠΑ για την «ανάπτυξη διαλειτουργικών συστημάτων με έγκυρα, ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία»²⁵, που θα έχει ως συνέπεια και την ταυτόχρονη «αποφυγή επαναλαμβανόμενων καταχωρίσεων από διαφορετικά σημεία με αυξημένο διαχειριστικό κόστος και κίνδυνο σφαλμάτων για το φυσικό πρόσωπο και το Δημόσιο (εφαρμογή της αρχής “μόνον άπαξ”)²⁶, όπως ακριβώς διατυπώνονται στο άρθρο 7 του ΠΔ.

Άλλωστε, για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας των Πληροφοριακών συστημάτων του Δημοσίου Φορέα (που λύνει προβλήματα επικαιροποίησης, όπως φάνηκε παραπάνω) δεν απαιτείται η χρήση του ΠΑ²⁷.

3. Η «πανσπερμία αριθμών», «τα διπλά ονόματα, επίθετα», «οι λανθασμένες ημερομηνίες γέννησης», η δήθεν «τακτοποίηση των μητρώων του κράτους» που «δημιουργεί την εξής τρέλα, ότι υπάρχουν πολίτες που δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Δ. Παπαστεργίου²⁸, μπορούσαν να επιλυθούν από το 2012 χωρίς τον ΠΑ.

Όμως, όλα τα παραπάνω αποτελούν φθηνές δικαιολογίες για να προβάλουν την επιβολή της υποχρεωτικής ταυτοποίησης μέσω ενός μοναδικού αναγνωριστικού, που ανέκαθεν και διακαώς επιθυμούσαν.

Το γεγονός ότι ψεύδονται ασύστολα απέναντι στους πολίτες στο θέμα της τακτοποίησης και διόρθωσης των μητρώων του κράτους φαίνεται και από τις εξαγγελίες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης^{29 30} τον Νοέμβριο του 2019 (πολύ πριν από την ψήφιση του ΠΑ) για ενιαία ταυτοποίηση των πολιτών, αλλά και επικαιροποίηση των στοιχείων τους.

Η συγκεκριμένη δράση είχε ανατεθεί στην ΓΓΠΣΔΔ με βάση τις διατάξεις του Ν. 4623/2019, η οποία θα χρησιμοποιούσε τα στοιχεία των πολιτών, όπως το ονοματεπώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, το πατρώνυμο, το μητρώνυμο κ.ά, ενώ θα υπήρχε συνεχής επικαιροποίηση των στοιχείων ταυτοποίησης μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας από το υπουργείο Εσωτερικών προς το Κέντρο Διαλειτουργικότητας της ΓΓΠΣΔΔ, προκειμένου να αποφεύγονται λάθη και να εμφανίζονται οι πολίτες στα

μητρώα με τα πρόσφατα στοιχεία τους.

Αναφερόμενος σε αυτήν την προσπάθεια ο τότε υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης είχε τονίσει:³¹

«Είναι πολύ συνηθισμένο το φαινόμενο να καταγράφεται ο πολίτης με διαφορετικά στοιχεία στα πολλαπλά μητρώα του Δημοσίου. Με τη διασύνδεση των επιμέρους μητρώων και των πληροφοριακών συστημάτων των φορέων του Δημοσίου, θα γίνεται ταυτοποίηση και επικαιροποίηση των στοιχείων του πολίτη. Περισσότερα από 50 μητρώα “θα μιλάνε” μεταξύ τους. Αυτό θα οδηγεί στο επιθυμητό αποτέλεσμα, δηλαδή ο πολίτης να εμφανίζεται με ένα πρόσωπο στο Δημόσιο και το Δημόσιο να εμφανίζεται με ένα πρόσωπο στον πολίτη».

Από πλευράς του, ο Υπουργός Εσωτερικών Τάκης Θεοδωρικάκος δήλωνε:

«Με τη διάθεση στοιχείων του Μητρώου Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης και τη διασύνδεση των επιμέρους μητρώων και πληροφοριακών συστημάτων του δημοσίου, βάζουμε τέλος στην ταλαιπωρία των πολιτών. Στόχος μας είναι η δημιουργία ενός Δημοσίου που θα βρίσκεται στην υπηρεσία των πολιτών και θα παράγει έργο για τους πολίτες. Γιατί οι πολίτες οφείλουν να σέβονται το κράτος, αλλά και το κράτος πρέπει εμπράκτως να σέβεται τους πολίτες».

Αλλά και ο Γενικός Γραμματέας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔ) του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος δήλωνε τότε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ:

«Αυτά τα ζητήματα οδηγούν στο γεγονός ότι ένας μεγάλος αριθμός πολιτών μπορεί να φαίνεται σε διάφορα συστήματα με διαφορετικά στοιχεία και να πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο».

Σύμφωνα με τα τότε δημοσιεύματα³², είχε ήδη ξεκινήσει η διάθεση των βασικών στοιχείων του Μητρώου Πολιτών του υπουργείου Εσωτερικών στην ΓΓΠΣΔ, ενώ ο κ. Αναγνωστόπουλος τοποθετούσε την ολοκλήρωση της δράσης αυτής εντός του 2020³³.

Όλα τα παραπάνω ειπώθηκαν το 2019 χωρίς να γίνει καμία αναφορά σε μοναδικό Προσωπικό Αριθμό! Τι συνέβη λοιπόν; Σταμάτησαν να «μιλάνε» τα μητρώα των φορέων μεταξύ τους ή μήπως δεν «μιλήσανε» ποτέ; Η μήπως συμβαίνει κάτι ακόμα χειρότερο, δηλαδή δεν γίνεται ορθή αντιστοίχιση των τομεακών αναγνωριστικών των φορέων; «Για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας των Πληροφοριακών συστημάτων του Δημοσίου Φορέα αρκεί η ορθή αντιστοίχιση των τομεακών αναγνωριστικών των φορέων, η οποία μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη χρήση του ΠΑ», επισημαίνει η ΑΑΠΔ³⁴.

Μήπως υπόσχονται υπηρεσίες που δεν μπορούν υλοποιήσουν; Διότι δεν δικαιολογούνται 1.000.000 λάθη στα μητρώα. Τι είδους λάθη είναι αυτά; Και σε

ποια μητρώα; Στα 50 που «μιλάνε» μεταξύ τους; Εν τέλει γιατί για 1.000.000 λάθη όπως ισχυρίστηκε ο κ. Παπαστεργίου³⁵ στις 29/05/2025, να φορτωθούν τον ΠΑ 10.000.000 πολίτες;

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, στις 11/06/2025, μετά από μια εβδομάδα λειτουργίας της πλατφόρμας myInfo, ο ΓΓΠΣΨΔ Δημοσθένης Αναγνωστόπουλος, σε συνέντευξή του στην «Ναυτεμπορική»³⁶, εξηγώντας τον τρόπο που θα λειτουργήσει ο Προσωπικός Αριθμός, δήλωσε ανάμεσα στα άλλα:

«Η εκτίμηση μας είναι, αυτή τη στιγμή, ότι υπάρχουν περισσότεροι από 2.000.000 πολίτες με λάθη στον τρόπο που διατηρούνται τα στοιχεία τους», ενώ «...μια από τις βασικές λειτουργίες του ΠΑ, είναι να διορθωθούν όλα τα λάθη στα προσωπικά στοιχεία των πολιτών σε 5 βασικά μητρώα του δημοσίου».

Από την άλλη ο κ. Παπαστεργίου³⁷ την επομένη της λειτουργίας της εφαρμογής, δηλαδή στις 04/06/2025, δήλωσε ότι 170.000 πολίτες έχουν κατεβάσει τον προσωπικό αριθμό.

Είδαμε ότι το 2020 είχαν υποσχεθεί την ταυτοποίηση και επικαιροποίηση των στοιχείων σε 50 μητρώα του δημοσίου. Τώρα, ο στόχος με τον ΠΑ είναι η ενημέρωση των 5 βασικών μητρώων. Επιπλέον τα λάθη στα μητρώα, μετά την ταυτοποίηση 170.000 πολιτών και μετά το πέρας μιας ολόκληρης εβδομάδας, αυξήθηκαν κατά 1.000.000, αντί να μειωθούν. Αυτό είναι πρωτοφανές! Εδώ πρόκειται για μία ασύλληπτη κοροϊδία με ασύστολα και κατ' εξακολούθηση ψέματα εις βάρος του ελληνικού λαού.

Με τέτοιους ρυθμούς ένα είναι βέβαιο: Μετά την ολοκλήρωση της ταυτοποίησης από το σύστημα, τα λάθη στα μητρώα θα ξεπερνούν κατά πολύ τον πληθυσμό, ενώ θα υπάρχουν λάθη ακόμα και στα 5 βασικά!

Δύο πράγματα είναι σίγουρα: πρώτον ότι μας λένε μεγάλα ψέματα και, δεύτερον, δεν ξέρουν ούτε οι ίδιοι τι τους γίνεται. Υπάρχει, όμως, και μια τρίτη, πολύ πιο επικίνδυνη εκδοχή: η πρόκληση σύγχυσης και χάους είναι απολύτως συνειδητή, προκειμένου σε επόμενη φάση, με την επίκληση της ασφάλειας, να περάσουμε στο τσιπάρισμα.

1.3. Το ΠΔ επιβεβαιώνει το επικείμενο «φακέλωμα» των πολιτών

Δεδομένης της παραπάνω ανάλυσης παραθέτουμε ακολούθως κάποια κρίσιμα ερωτήματα μαζί με τις απαντήσεις τους:

Ερώτηση:

Αν δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα, όπως μας λένε, η τακτοποίηση των μητρώων, εφόσον είναι γνωστοί οι τρόποι και οι τεχνικές προϋποθέσεις, γιατί να πραγματοποιηθεί μέσω ενός επιπλέον προσδιοριστικού, όπως του ΠΑ;

Απάντηση:

Διότι ο ΠΑ είναι η δικαιολογία-καραμέλα που προβάλλουν, αντί να ομολογήσουν ότι κόπτονται να θέσουν τις βάσεις για την κατάρτιση προφίλ όλων των πολιτών μέσω της επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων.

Όποιος έχει την ψευδαίσθηση ότι, κάνοντας επικαιροποίηση των στοιχείων του στα βασικά μητρώα μέσω της εφαρμογής “myInfo” προκειμένου να παραλάβει τον ΠΑ, θα λύσει ως διά μαγείας και τυχόν θέματα διπλοεγγραφών ή σφάλματα στις εγγραφές που συνδέονται με το άτομό του σε όλα τα υπόλοιπα μητρώα του κράτους πλανάται πλάνην οικτράν.

Διότι όλα αυτά που υπόσχονται, «ιδίως δε της πλήρους εξάλειψης των διπλοεγγραφών και της διόρθωσης σφαλμάτων στις εγγραφές (αναγραμματισμοί, ορθογραφικά λάθη σε ονοματεπώνυμο), που πλήττουν το κύρος της ακρίβειας των δεδομένων των φυσικών προσώπων», όπως αναφέρονται στην υπ’ αριθμ. 60/2024 γνωμοδότηση του ΣΤΕ38, αποτελούν διαδικασίες χρονοβόρες, κοστοβόρες και ανεξάρτητες από το θέμα της ταυτοποίησης με έναν μοναδικό αριθμό. Η χρήση του ΠΑ δεν θα λύσει περισσότερα προβλήματα από όσα θα δημιουργήσει για τον πολίτη.

Ερώτηση:

Για ποιον λόγο, λοιπόν, θεσπίσθηκε ο ΠΑ, όταν μέσω της διαλειτουργικότητας μπορεί να γίνει η πολυπόθητη επικαιροποίηση των μητρώων και άλλων παθογενειών χωρίς την χρήση του μοναδικού αριθμού;

Απάντηση:

Διότι ο ΠΑ θέτει ισχυρές βάσεις για το «φακέλωμα» όλων των πολιτών μέσω μελλοντικής επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων. Είναι ένα όπλο στα χέρια της κυβέρνησης, που μπορεί σε δεδομένες συνθήκες π.χ. κρίσεων, να στραφεί ενάντια στους πολίτες.

Ερώτηση:

Για ποιον λόγο καθιερώθηκε ο ΠΑ, όταν η τωρινή ταυτοποίηση είναι σαφέστατα πιο ασφαλής-φιλική, δηλαδή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών από εκείνη με τον ΠΑ;

Απάντηση:

Διότι ο ΠΑ θέτει ισχυρές βάσεις για τη δημιουργία προφίλ όλων των πολιτών μέσω μελλοντικής επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων. Διότι είναι η ανάγκη του κράτους να έχει τον απόλυτο έλεγχο, εξουσιάζοντας τον πολίτη και επ’ ουδενί του πολίτη που περιορίζεται ασφυκτικά η ελευθερία του. Άραγε, για ποιον λόγο έχει τώρα την ανάγκη αυτή;

Στο σημείο αυτό μπορεί εύκολα να καταλάβει κανείς τον ύπουλο τρόπο με τον

οποίο μπαίνουν τα θεμέλια για τη δημιουργία προφίλ, άρα και επιτήρησης και ελέγχου των πολιτών, με την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων μέσω του υπ' αριθμ. 40/2025 Προεδρικού Διατάγματος³⁹.

Στο άρθρο 7 παρ. 1 (Ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) αναγράφεται ότι:

«Αποκλειστικός σκοπός της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος είναι η επαλήθευση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων, ο οποίος επιτυγχάνεται μέσω και των κάτωθι επιμέρους στόχων ασφάλειας:

(α) της διευκόλυνσης και της ενίσχυσης της ασφάλειας κατά την πρόσβαση των φυσικών προσώπων σε ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχονται από φορείς του δημόσιου τομέα,

(β) της ανάπτυξης διαλειτουργικών συστημάτων με έγκυρα, ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία των φυσικών προσώπων που συναλλάσσονται με τον δημόσιο τομέα και

(γ) της αποφυγής επαναλαμβανόμενων καταχωρίσεων από διαφορετικά σημεία με αυξημένο διαχειριστικό κόστος και κίνδυνο σφαλμάτων για το φυσικό πρόσωπο και το Δημόσιο (εφαρμογή της αρχής “μόνον άπαξ”)».

Πράγματι, η δυσνόητη⁴⁰ αυτή διατύπωση συνθέτει το γενικό πλαίσιο της κατάρτισης προφίλ και, συνεπώς, του φακελώματος του πολίτη. Ήδη δείξαμε ότι οι επιμέρους στόχοι (α), (β), (γ) μπορούν να εκπληρωθούν και χωρίς τον ΠΑ. Από την άλλη, αν έλλειπαν οι επιμέρους στόχοι, από το άρθρο 7 παρ. 1 θα έμενε μόνο η εξής φράση:

«Αποκλειστικός σκοπός της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος είναι η επαλήθευση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων».

Όμως, ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να σταθεί μόνος του, αφού η επαλήθευση της ταυτότητας των πολιτών επιτυγχάνεται με την τωρινή διαδικασία που αποτελεί σαφώς πιο ασφαλή τρόπο για την προστασία από την παράνομη επεξεργασία των δεδομένων των πολιτών. Έπρεπε, λοιπόν, οπωσδήποτε να δικαιολογηθεί και μάλιστα έμμεσα η νέα ταυτοποίηση. Η προσθήκη, ωστόσο, των επιμέρους στόχων (ασφαλείας) ως εξήγηση του αποκλειστικού σκοπού μαρτυρεί:

i) αφενός ότι η νέα ταυτοποίηση δεν αποτελεί πλέον αποκλειστικό σκοπό,

ii) αφετέρου αποκαλύπτει τον ύπουλο στόχο της, που δεν είναι άλλος από τη δημιουργία του πλαισίου για το φακέλωμα – επιτήρηση – έλεγχο του πολίτη, αφού οι στόχοι (β) και (γ) μπορούν να ικανοποιηθούν χωρίς την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που απορρέουν από τη καθιέρωση του ΠΑ ως μοναδικού

αριθμού ταυτοποίησης.

Ιδιαίτερα για τον επιμέρους στόχο (α) «της διευκόλυνσης και της ενίσχυσης της ασφάλειας κατά την πρόσβαση των φυσικών προσώπων σε ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχονται από φορείς του δημοσίου τομέα», η ενίσχυση της ασφάλειας κατά την πρόσβαση πρέπει να θεωρείται όχι απλώς αυτονόητη, αλλά να μην γίνεται καθόλου αναφορά, καθώς σε κάθε περίπτωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να την διασφαλίζει, διότι ο συγκεκριμένος στόχος είναι διαρκής και ανεξάρτητος από τον τρόπο ταυτοποίησης, πόσω μάλλον όταν εκείνος συνδέεται με την επαλήθευση ταυτότητας μέσω μοναδικού αναγνωριστικού, που αυξάνει εκθετικά τους κινδύνους σε θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Σε περίπτωση δε κυβερνοεπίθεσης ή παραβίασης της ασφάλειας δεν θα μιλάμε πλέον για διευκόλυνση, αλλά για καταστάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη⁴¹.

1.4. Επισημάνσεις της ΑΑΠΠΔ που παραλείπονται από το ΠΔ

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται οι ρυθμίσεις που παραλείπονται από το Προεδρικό Διάταγμα, ενώ έπρεπε να συμπεριληφθούν σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της ΑΑΠΠΔ.

Η παράλειψη των ρυθμίσεων καταδεικνύει τον επιπόλαιο, τυχάρπαστο και βιαστικό τρόπο που συντάχτηκε επιβεβαιώνοντας την παντελή έλλειψη υπευθυνότητας, αντίληψης και κατανόησης των σοβαρών κινδύνων που ελλοχεύουν καθώς και των μη αναστρέψιμων συνεπειών που απορρέουν από την εφαρμογή του ΠΑ που έχει ως αποκλειστικό σκοπό η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στην επαλήθευση της ταυτότητας.

Έναν σκοπό που, όπως αποδεικνύεται, ούτε αποκλειστικός είναι αλλ' ούτε ικανοποιεί οπωσδήποτε τις ανάγκες των παραπάνω, υπό στοιχείων (α), (β) και (γ) του άρθρου 7, παρ.1, «θεμιτών δημοσίων σκοπών», όπως αναφέρονται στην γνωμοδότηση του ΣτΕ Αριθμός 60/202442.

1η Παράλειψη

Η ΑΑΠΠΔ, στην γνωμοδότησή της επί του προσχεδίου⁴³ του Προεδρικού Διατάγματος, παρατηρεί:

«Στο άρθρο 7, παρ. 4 οι αναφερόμενοι κίνδυνοι δεν περιλαμβάνουν όλους όσους περιγράφονται στην αιτ. σκέψη 83 ΓΚΠΔ "...τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ αδείας κοινολόγηση ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα...".

Αν και η αναφορά στους κινδύνους είναι ενδεικτική, προτείνεται να συμπληρωθεί καταλλήλως ή να αφαιρεθεί, καθώς σε κάθε περίπτωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διασφαλίσει την προστασία των δεδομένων από τους κινδύνους, σύμφωνα με τα ρητώς οριζόμενα στον ΓΚΠΔ».

Άρα, στο τελικό Προεδρικό Διάταγμα 40/202544 από το άρθρο 7 παρ. 2 θα έπρεπε είτε να αφαιρεθούν είτε να συμπληρωθούν όλοι οι κίνδυνοι. Αυτό που έγινε στην πράξη είναι να παραμένουν οι κίνδυνοι ελλείψεις, όπως διαπιστώνουμε παρακάτω:

«Η Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. έχει την υποχρέωση λήψης και διαρκούς τήρησης των κατάλληλων και αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας για το Μητρώο Π.Α. του άρθρου 3, διασφαλίζοντας ιδίως την προστασία των δεδομένων από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, κοινολόγηση ή προσπέλαση χωρίς άδεια».

Οι κίνδυνοι που παραλείπονται από την αιτ. σκέψη 83 του Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων – ΓΚΠΔ είναι και οι πιο σημαντικοί, η μη προσθήκη των οποίων στο ΠΔ δηλώνει, αν μη τι άλλο, την απόλυτη προχειρότητα και παντελή έλλειψη ευθύνης (ή και σκοπιμότητας;) για τους κινδύνους αυτούς. Οι κίνδυνοι που δεν καταγράφονται είναι:

«...ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη».

2η Παράλειψη

Η ΑΑΠΠΔ, στην γνωμοδότησή της επί του προσχεδίου⁴⁵ του Προεδρικού Διατάγματος, παρατηρεί:

«... με την καθιέρωση του ΠΑ [...] παύει η ανάγκη τήρησης πολλαπλών τομεακών αναγνωριστικών από τους δημόσιους φορείς (δηλαδή ένας δημόσιος φορέας να τηρεί πέραν του ενός τομεακού αναγνωριστικού για τον κάθε πολίτη), καθώς κάτι τέτοιο θα προσέκρουε στην αρχή της ελαχιστοποίησης.

Συνεπώς, προτείνεται ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός να προβλέπει: α) να προσαρμοστούν τα μητρώα του Δημοσίου στη λογική της τήρησης ενός και μόνο τομεακού αναγνωριστικού ανά φορέα [...] και β) να αποκλειστεί, σε χρόνο που θα προσδιοριστεί κατάλληλα από το σχεδιασμό του ΥΨΔ, η δυνατότητα διαβίβασης από το ΥΨΔ προς δημόσιους φορείς τομεακών αναγνωριστικών διαφορετικών από το αναγνωριστικό που αντιστοιχεί στον τομέα του κάθε φορέα, δραστηριότητα η οποία (ως διαλειτουργικότητα) είναι αρμοδιότητα του ΥΨΔ. Θα μπορούσε να προβλεφθεί σχετική ρύθμιση αντίστοιχη με την παρ. 2 του άρθρου 8 του σχεδίου ΠΔ».

Όμως στο άρθρο 8, παρ. 2 του ΠΔ δεν έχει προστεθεί σχετική ρύθμιση που να προβλέπει κάτι από τα παραπάνω. Αυτό σημαίνει ότι το ΥΨΔ δεν δεσμεύεται από τον μακροχρόνιο σχεδιασμό ο οποίος ικανοποιεί την αρχή της ελαχιστοποίησης.

Άρα η συγκεκριμένη αρχή αγνοείται, με αποτέλεσμα:⁴⁶

i) να αυξάνεται η επιφάνεια επίθεσης, να επεκτείνεται η αποθήκευση προσωπικών

δεδομένων και να μειώνεται η ασφάλεια

ii) να μεγιστοποιείται η πιθανότητα μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε προσωπικές πληροφορίες.

iii) να αυξάνεται το κόστος αποθήκευσης και επεξεργασίας που σχετίζεται με τεράστιους όγκους δεδομένων που έχει το δημόσιο.

iv) να μεγιστοποιείται η διάρκεια της διαχείρισης δεδομένων και των ευθυνών διαχείρισης ασφάλειας.

Η συγκεκριμένη παράλειψη, ανάλογα με τον αριθμό των αναγνωριστικών ανά φορέα και την έκταση στην οποία αυτό συμβαίνει στα διάφορα επιμέρους μητρώα του κράτους (όπως π.χ. τήρηση ΑΜΚΑ μαζί με ΑΜΑ κ.ά.) θα έχει και τις ανάλογες επιπτώσεις στους επιμέρους επιδιωκόμενους στόχους (β) και (γ), δηλαδή της ανάπτυξης διαλειτουργικών συστημάτων με έγκυρα, ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία των φυσικών προσώπων που συναλλάσσονται με τον δημόσιο τομέα και της αποφυγής επαναλαμβανόμενων καταχωρίσεων από διαφορετικά σημεία με αυξημένο διαχειριστικό κόστος και κίνδυνο σφαλμάτων για το φυσικό πρόσωπο και το Δημόσιο (εφαρμογή της αρχής “μόνον άπαξ”)⁴⁷, όπως ορίζονται στο άρθρο 7 παρ. 1 του ΠΔ.

Η εσκεμμένη (;) παράλειψη σχετικών ρυθμίσεων για τα παραπάνω από το ΠΔ, επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά ότι ο αποκλειστικός σκοπός της κυβέρνησης δεν ήταν άλλος από την επιβολή ενός μοναδικού αναγνωριστικού στον πολίτη για να τον ελέγχει, μη τηρώντας ούτε τα προσχήματα.

Δηλαδή δεν ενδιαφέρεται να εξασφαλίσει κανένα από τα μηδαμινά έστω πλεονεκτήματα που τυχόν υπάρχουν σε αυτή την υλοποίηση, αφήνοντάς τον βορά στις ορέξεις της εκάστοτε κυβέρνησης.

Αντιθέτως, το κέρδος που αποκομίζει η κυβέρνηση από την αντισυνταγματική θεσμοθέτηση του ΠΑ, η οποία στραγγαλίζει τις ελευθερίες των πολιτών, είναι τεράστιο.

Για την ακρίβεια, το κέρδος βρίσκεται στη «μεγάλη τομή», όπως διατυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση⁴⁷ του ΥΨΔ για το άρ. 11 του Ν. 4727/2020 περί καθιέρωσης του Προσωπικού Αριθμού και ενστερνίζεται το ΣτΕ στη γνωμοδότησή του⁴⁸ για το ίδιο θέμα.

Πρόκειται για τις διαδικασίες απλοποίησης και αυτοματοποίησης των διαδικασιών ταυτοποίησης του κάθε φυσικού προσώπου, της διευκόλυνσης και απλοποίησης της διαλειτουργικότητας των διαφορετικών ψηφιακών συστημάτων του δημόσιου τομέα και της εξάλειψης του φαινομένου ένα φυσικό πρόσωπο να εμφανίζεται «με πολλά πρόσωπα» έναντι του Δημοσίου.

Ας το συνειδητοποιήσουμε άπαξ διά παντός:

Όλες οι παραπάνω διευκολύνσεις και απλουστεύσεις όταν συνδέονται με ένα μοναδικό αναγνωριστικό μπορούν ανά πάσα στιγμή να μετατραπούν σε πλεονεκτήματα μόνο του κράτους και όχι του πολίτη.

ΜΕΡΟΣ 2ο: ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑ ΣΤΑ ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ: Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ «ΦΑΚΕΛΩΜΑΤΟΣ»

2.1. Απαράδεκτη η στάση της ΑΑΠΠΔ στο θέμα του ΠΑ

Γίνεται, λοιπόν, ξεκάθαρο γιατί η ελληνική Βουλή ψήφισε αυθαίρετα τον ΠΑ, αγνοώντας τον ελληνικό λαό σε ένα τόσο σοβαρό θέμα και παρακάμπτοντας τη γνώμη της ΑΑΠΠΔ, που ήταν υπέρ της αποφυγής της αντιστοίχισης ενός μοναδικού αριθμού, με το ρόλο της να περιορίζεται στη γνωμοδότηση επί των μέτρων και εγγυήσεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την χρήση του μοναδικού αυτού αριθμού.

Όμως, η ευθύνη της ΑΑΠΠΔ είναι τεράστια, καθώς είχε την ευκαιρία να παρεμποδίσει και να αποτρέψει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της την ολοκλήρωση της καθιέρωσης του Προσωπικού Αριθμού.

Το γεγονός ότι τόσο στο Ν. 4727/2020, όσο και στην ΒΨΜ για την επίτευξη της νέας εθνικής στρατηγικής στον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας είναι απαραίτητη η ενιαία ταυτοποίηση του πολίτη δεν την απαλλάσσει, αλλ' αντίθετα τη δεσμεύει στο να πράξει το ορθό ως Ανεξάρτητη Αρχή, και, μάλιστα, όταν τίθενται θέματα τόσο καθοριστικά για τη ζωή του συνόλου των πολιτών, των μελλοντικών γενεών αλλά και της χώρας ολόκληρης.

2.2. Αποκλειστικός στόχος η ενιαία ταυτοποίηση των πολιτών (αριθμοποίηση)

Πράγματι, ο στόχος του ΥΨΔ για ενιαία ταυτοποίηση των πολιτών σε συνδυασμό με την καθιέρωση του ΠΑ ως αριθμό υποχρεωτικής επαλήθευσης της ταυτότητάς τους στις συναλλαγές τους με το δημόσιο, κάνει φανερή την ανάγκη της κυβέρνησης για αναγραφή και αποθήκευση του ΠΑ στα Δελτία Ταυτότητας. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει ενιαίος τρόπος ταυτοποίησης στο δημόσιο.

Στις ψηφιακές συναλλαγές η ταυτοποίηση γίνεται με τους κωδικούς taxis και τον ΑΦΜ. Όμως δεν ισχύει το ίδιο στις δια ζώσης συναλλαγές του πολίτη με αυτό. Σε αυτές, η ταυτοποίηση γίνεται με τον ΑΔΤ ή τον ΑΦΜ, αν πρόκειται για φορολογικά θέματα, ή τον ΑΜΚΑ αν πρόκειται για θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Προκύπτει έτσι η ανάγκη για το κράτος να αναγνωρίζει τους πολίτες του με ενιαίο τρόπο και αυτός δεν ήταν άλλος από την χρήση ενός ΠΑ. Προσοχή: Είναι ανάγκη του κράτους και όχι του πολίτη!

Το γιατί αναλύθηκε εκτενώς παραπάνω. Αφού, λοιπόν, ο ΠΑ ορίστηκε ως ο αποκλειστικός τρόπος επαλήθευσης της ταυτότητας των πολιτών κατά την πρόσβασή τους στις ψηφιακές υπηρεσίες του δημοσίου, έπρεπε να επεκταθεί και στις δια ζώσης συναλλαγές για να επιτευχθεί ο στόχος της ενιαίας ταυτοποίησης

στο δημόσιο αρχικά.

Πώς, όμως, θα πραγματοποιούνταν κάτι τέτοιο, όταν ήδη η ΑΑΠΠΔ επισημαίνει στη γνωμοδότηση:

«...ότι με βάση τη χρήση του ΠΑ, όπως περιγράφεται στο σχέδιο νόμου, αλλά και την ανάγκη διαφύλαξης αυτού, δεν προκύπτει καταρχάς η ανάγκη αναγραφής του ΠΑ στο φυσικό δελτίο ταυτότητας.

Μια τέτοια αναγραφή εγκυμονεί και κινδύνους δεδομένου ότι το δημόσιο αυτό έγγραφο μπορεί ή και απαιτείται να επιδεικνύεται ή αντίγραφό του να χορηγείται σε μεγάλο και ακαθόριστο αριθμό φορέων, συμπεριλαμβανομένων και ιδιωτικών»⁴⁹.

Επίσης:

«Η Αρχή επισημαίνει ότι γνωμοδοτεί για το ΠΔ και αξιολογεί ως επαρκές το επίπεδο προστασίας της χρήσης του ΠΑ ως δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της παραπάνω αναφερόμενης επεξεργασίας (τήρηση της αρχής της ελαχιστοποίησης⁵⁰ 51), με την παραδοχή ότι δεν αναγράφεται σε κάποιο δημόσιο έγγραφο»⁵².

Τι απέγινε, όμως, και με την τήρηση της αρχής της ελαχιστοποίησης όταν η επεξεργασία διευρύνεται με την αναγραφή και αποθήκευση του ΠΑ στα ΔΤ και τους επιπλέον κινδύνους που αναδύονται;

Στο σκόπελο δίνει λύση η ΑΑΠΠΔ που ορίζει ότι:

«Τυχόν μελλοντικά προβλεπόμενη επεξεργασία του ΠΑ για διαφορετικό σκοπό θα χρειαστεί νομοθετική ρύθμιση και αξιολόγηση της νομιμότητας της νέας επεξεργασίας».

Μία ρύθμιση, ωστόσο, που, όπως θα δούμε, είναι παντελώς διάτρητη⁵³.

Το ΥΨΔ, λοιπόν, με πρόσχημα την παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την διευκόλυνση των πολιτών στις συναλλαγές τους με το Δημόσιο, καταθέτει σχέδιο νόμου προς γνωμοδότηση από την ΑΑΠΠΔ επεκτείνοντας τον ΠΑ στις ταυτότητες και πετυχαίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ενιαία ταυτοποίηση (αριθμοποίηση) σε όλες τις συναλλαγές του.

Όποιος μελετήσει την τελευταία γνωμοδότηση της ΑΑΠΠΑ επί του θέματος, διαπιστώνει ότι φέρνει κυριολεκτικά τα πάνω κάτω και κάνει το άσπρο μαύρο, προκειμένου να δώσει το πράσινο φως στην νομοθετική αυτή ρύθμιση.

Ουσιαστικά φθάνει στο σημείο να συστήνει μέχρι και την επαναξιολόγηση της διάταξης περί της υποχρεωτικής αναγραφής (κρίνοντάς τη μη απαραίτητη), όταν εφοδιαστεί το δημόσιο με τον αναγκαίο ηλεκτρονικό εξοπλισμό που θα επιτρέπει

την ανάγνωση του ηλεκτρονικού μέσου αποθήκευσης των ΔΤ, ενώ αναδιατυπώνει την φράση ως προς την διευκόλυνση των πολιτών σε συναλλαγές τους με το Δημόσιο σε διευκόλυνση των συναλλαγών του Δημοσίου με τους πολίτες.

Μάλιστα, στο στάδιο της τελικής ψήφισης της ρύθμισης, δηλαδή στο άρθρο 5 της τροπολογίας/προσθήκης⁵⁴ στο σχέδιο νόμου του ΥΨΔ για την υποχρεωτική αναγραφή του Προσωπικού Αριθμού στα Δελτία Ταυτότητας καταργείται εξ ολοκλήρου η οποιαδήποτε διευκόλυνση των πολιτών στις συναλλαγές τους, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν εξασφαλίζεται, γι' αυτό και παραλείπεται, ενώ παράλληλα, αναβαθμίζονται ποιοτικά οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Το αληθινό γεγονός που αφορά στην διευκόλυνση του Δημοσίου και όχι των πολιτών στις συναλλαγές περνάει τελικά στον Ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ψηφιακής διακυβέρνησης και ηλεκτρονικών υπηρεσιών, με την προσθήκη του άρθρου 11Α55.

Ερωτηματικά παραμένουν και για το εάν πραγματοποιήθηκαν οι αναγκαίες επικαιροποιήσεις των εκθέσεων αντικτύπου⁵⁶ σε σχέση με τους κινδύνους για τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών που απαιτούσε η ΑΑΠΠΔ από τους αρμόδιους φορείς.

Στο σημείο αυτό θυμίζουμε και το πρόστιμο των 150.000 ευρώ που επέβαλε η ΑΑΠΠΔ⁵⁷ στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ως υπεύθυνο επεξεργασίας, στο πλαίσιο της έκδοσης του νέου τύπου δελτίων ταυτότητας για παραβάσεις σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Ανάμεσα στις παραβάσεις ήταν και η μη διενέργεια, ως όφειλε, της απαιτούμενης εκτίμησης έκθεσης αντικτύπου, παρά μόνο μετά την έναρξη έκδοσης των νέων δελτίων και μόνο κατόπιν σχετικής παρεμβάσεως της Αρχής.

Η βιασύνη, τα παράδοξα και οι πιέσεις που ασκούνται, προκειμένου να πάρει έγκριση ένα σχέδιο νόμου που δεν συνάδει με τη στοιχειώδη λογική και αποβαίνει στην πράξη εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος, είναι έκδηλες και απαράδεκτες έως εγκληματικές. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα ακόμη νομοθέτημα που τόσο στο σύνολό του όσο και στις πρόσθετες διατάξεις του, γίνεται νόμος του κράτους χαριστικά, όπως δεν συμβαίνει ούτε με τον αδιάφορο και αμελή μαθητή στο σχολείο.

Στην πραγματικότητα, όμως, τον σπόρο της αναγραφής και αποθήκευσης στις ταυτότητες, που καλλιεργήθηκε με την διάταξη της υπ' αριθμ. 8200/0-109568/16-2-2023 (ΦΕΚ Β' 824/17-2-2023) ΚΥΑ, «Στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης αποθηκεύονται φωτογραφία του κατόχου σε ψηφιακή μορφή, [...]».

Επιπλέον, στο ως άνω ηλεκτρονικό μέσο αποθηκεύονται το επώνυμο πατέρα, [...], ενώ θα δύναται να αποθηκευτούν τα στοιχεία που απαιτούνται για τις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εάν αποφασισθεί να συμπεριληφθούν στο εν λόγω

μέσο», τον πότισε πρώτη η Αρχή με τον χαρακτηρισμό που απέδωσε στον ΠΑ ως ενός ευκολομνημόνευτου⁵⁸ αριθμού για την ταυτοποίηση του πολίτη.

Τη σκυτάλη πήρε το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) που ξεχώρισε τον ΠΑ ως αριθμό, «ο οποίος είναι προδήλως χρηστικός⁵⁹ και για τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία δεν θα έχουν πλέον την υποχρέωση απομνημόνευσης πολλών αριθμών ταυτοποίησης και διατήρησης αντίστοιχων πιστοποιητικών [...]». Βέβαια το πόσο ευκολομνημόνευτος ή προδήλως χρηστικός για τον παραπάνω λόγο είναι ο ΠΑ, επειδή εμπεριέχει τον ΑΦΜ, είναι μια άλλη συζήτηση.

Το επόμενο βήμα ήταν προδήλως αναμενόμενο με την κατάθεση του σχεδίου νόμου του ΥΠΔ προς γνωμοδότηση στην ΑΑΠΠΔ, με σκοπό αυτόν που εύκολα φανταζόμαστε, δηλαδή την διευκόλυνση των πολιτών στις συναλλαγές τους με το Δημόσιο, η οποία αίφνης αντιστράφηκε σε διευκόλυνση των συναλλαγών του Δημοσίου με τους πολίτες και, όπως θα αποδειχθεί στην πράξη, σε παρακώλυση των πολιτών στις συναλλαγές τους με το δημόσιο.

2.3. Παράνομη διαδικασία ψήφησης της τροπολογίας περί αναγραφής του ΠΑ στις ταυτότητες

Οι παραλογισμοί και οι αυθαιρεσίες δεν σταματούν εδώ, αλλά συνεχίζονται αμείωτες μέχρι να επιτευχθεί ο άνομος σκοπός. Η τροπολογία/προσθήκη⁶⁰ που αφορούσε στην αναγραφή του ΠΑ στα ΔΤ των πολιτών κατατέθηκε από την κυβέρνηση το προηγούμενο βράδυ (23:20) της ψήφησης του Νόμου 5188/2025. Αυτό σημαίνει ότι ήταν εκπρόθεσμη⁶¹, επιπλέον δε και άσχετη, διότι περιείχε διατάξεις που δεν σχετιζόνταν άμεσα με τα ζητήματα που ρύθμιζε ήδη το υπό ψήφιση νομοσχέδιο κατά παράβαση των κανόνων ορθής νομοθέτησης.

Οι δύο αυτοί χαρακτηρισμοί σημαίνουν ότι η τόσο βαρύνουσας σημασίας διάταξη για το μέλλον του πολίτη δεν συζητήθηκε ποτέ ως προς το περιεχόμενό της. Παρά ταύτα, έγινε νόμος του κράτους που αξιώνει την πειθαρχία του πολίτη, παρόλο που κατατέθηκε κατά παράβαση της νομοθεσίας, αφού η μη τήρηση των διαδικαστικών διατάξεων του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής που αφορούν σε θέματα επεξεργασίας, κατάθεσης, συζήτησης και ψήφησης των νόμων δεν ελέγχεται δικαστικά⁶².

Μάλιστα, η παραβίαση των κανόνων σωστής νομοθέτησης φαίνεται να αποτελεί διαχρονικό πρόβλημα του κράτους παρατηρείται δε σε τέτοια συχνότητα, που έχει καταντήσει μία κανονικότητα στην οποία δεν αντιδρά κανείς. Η Βουλή, επειδή βολεύεται και οι πολίτες επειδή δεν έχουν γνώση⁶³.

Ενδεικτικά για το 2024 σε 48 νόμους κατατέθηκαν τροπολογίες σε 46 (!), δηλαδή σχεδόν σε όλους⁶⁴. Τόσο η κυβέρνηση όσο και η Βουλή εκμεταλλεύονται την έλλειψη έννομων συνεπειών, παραβιάζοντας συστηματικά τους κανόνες και αδιαφορώντας προκλητικά για τη διαφάνεια στις πρακτικές της Βουλής καθώς και για την ενημέρωση της κοινής γνώμης.

Η παραπάνω ανάλυση που περιγράφει την αδιαφανή, ύπουλη και εν τέλει

απαράδεκτη και νομιμοφανή διαδικασία από την καθιέρωση του ΠΑ μέχρι την αναγραφή του στα ΔΤ των πολιτών συμπεριλαμβανομένων των θετικών γνωμοδοτήσεων της ΑΑΠΠΔ, συνιστούν πολιτική διαφθορά του χειρίστου είδους⁶⁵.

Η απόλυτη κοροϊδία είναι ότι ο πρωθυπουργός το 2017 επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ εκδηλώνοντας τον έντονο προβληματισμό του για τη νομοθετική πρακτική με τις «άσχετες και εκπρόθεσμες τροπολογίες», τις επείγουσες και κατεπείγουσες διαδικασίες συζήτησης και ψήφισης των νομοσχεδίων έλεγε τα εξής χαρακτηριστικά λόγια που αποδεικνύουν περίτρανα τον απύθμενο, καιροσκοπικό Φαρισαϊσμό του:

«Η Κυβέρνηση κάνει κατάχρηση εξουσίας. Περιφρονεί τη δημοκρατική λειτουργία της Βουλής, ενώ παράλληλα επιχειρεί ωμές παρεμβάσεις και στη Δικαιοσύνη. Είμαστε εδώ και είμαστε αποφασισμένοι να προστατεύσουμε τους θεσμούς και να μην αφήσουμε τη Δημοκρατία να λιγοστεύει»⁶⁶.

2.4. Ελλάδα και Η-ΠΑ στη δίνη του ΠΑ

Η έννοια του ΟΛΑ ΣΕ ΕΝΑ μέσω του Μοναδικού ΠΑ, που έβαλε σε εφαρμογή η ελληνική κυβέρνηση, μοιάζει να είναι της ίδιας φιλοσοφίας με το εκδοθέν στις 20 Μαρτίου 2025 διάταγμα του προέδρου Τραμπ που επιτρέπει στην εταιρία Palantir⁶⁷ να διαχειρίζεται τα δεδομένα των Αμερικανών πολιτών, τα οποία βρίσκονται κατανεμημένα στις διάφορες υπηρεσίες.

Η προσπάθεια της κυβέρνησης να συγκεντρώνει τα δεδομένα ξεκίνησε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του Έλον Μασκ που ζητούσε τα προσωπικά στοιχεία των Αμερικανών, ώστε να αξιοποιηθούν από το Υπουργείο Αποδοτικότητας της Κυβέρνησης (DOGE), με στόχο την βελτίωση και την αποτελεσματικότητα του έργου της στον πόλεμο κατά της σπατάλης, της απάτης, της κατάχρησης των κρατικών δαπανών κ.ά., πάντα με την αρωγή της τεχνολογίας. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής πολλές από τις ενέργειες κρίθηκαν αντισυνταγματικές και ανακόπηκαν με δικαστικές αποφάσεις, όχι όμως όλες⁶⁸.

Η εμπλοκή της Palantir, έχει αυξήσει κατακόρυφα τους φόβους ότι η κυβέρνηση θα ασκήσει εξουσίες επιτήρησης και ελέγχου έναντι του αμερικανικού λαού, δεδομένου ότι ο Διευθύνων Σύμβουλος, Άλεξ Καρπ, δεν έχει ακριβώς μια καλοπροαίρετη ατζέντα, ελπίζοντας να επωφεληθεί από τον αμερικανικό τεχνοστρατιωτικισμό.

Μάλιστα, ο τελευταίος σε τηλεδιάσκεψη επενδυτών τον Φεβρουάριο του 2025 δήλωσε:

«Η Palantir είναι εδώ για να διαταράσσει... και, όταν είναι απαραίτητο, να τρομάζει τους εχθρούς μας και, ενίοτε, να τους σκοτώνει»⁶⁹.

Η Palantir Technologies είναι γνωστή τόσο για τις κυβερνητικές της συμβάσεις, όσο και την παροχή της τεχνολογίας για την υποστήριξη του ουκρανικού και του ισραηλινού στρατού στους αντίστοιχους πολέμους⁷⁰.

Ο Έλον Μασκ έχει επίσης βλέψεις στα κυβερνητικά δεδομένα, χρησιμοποιώντας την τεχνητή νοημοσύνη, το Grok του, για να τα αναλύσει. Υπερασπιστές της ιδιωτικής ζωής, φοιτητικά σωματεία και οργανώσεις για τα εργασιακά δικαιώματα είναι μεταξύ εκείνων που έχουν κάνει μηνύσεις για να σταματήσουν οι προσπάθειες συλλογής δεδομένων από τον κυβερνήση Τραμπ και τους τεχνοολογάρχες.

Όλα όσα μεγάλα διαδραματίζονται στις ΗΠΑ και ο αμφιλεγόμενος ρόλος της Palantir, δείχνουν να έχουν ομοιότητες με τον πραγματικό λόγο για τον οποίο τόσο βιαστικά και ύπουλα, όπως αναλύθηκε παραπάνω, επιβάλλεται ο Προσωπικός Αριθμός στην Ελλάδα, που δεν είναι άλλος από την επιτήρηση και τον έλεγχο.

Το γεγονός ότι ένας Μοναδικός Αριθμός συνδέει όλα τα προσωπικά δεδομένα του πολίτη (Μητρώο Πολιτών (Δημοτολόγιο), Φορολογικό Μητρώο (ΑΦΜ), Μητρώο Ασφαλισμένων (ΑΜΚΑ), Μητρώο Αστυνομικών Δελτίων Ταυτότητας (ΑΔΤ), δηλώνει ότι ανοίγει διάπλατα ο δρόμος του ολοκληρωτισμού. Διότι η δυνατότητα κεντρικής διαχείρισης των πληροφοριών μέσω του Προσωπικού Αριθμού ταιριάζει σε «Social Credit» συστήματα, όπως αυτό της Κίνας, ενώ μπορεί να εφαρμοστεί και για σκοπούς επιτήρησης, όπως το «Wolf Pack» του Ισραήλ σε σχέση με τους Παλαιστίνιους, για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση, έως και τη στόχευση μέσω drone⁷¹.

Μάλιστα αυτό που προωθείται με τον Προσωπικό Αριθμό ενδεχομένως να σχετίζεται και με την Palantir⁷², η οποία δεν είναι άγνωστη στην ελληνική κυβέρνηση, αφού την περίοδο της πανδημίας ήταν εκείνη που της προσέφερε λογισμικό⁷³ που θα βοηθούσε στον περιορισμό της νόσου.

Ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας αυτής, η Palantir φέρεται να έλαβε εκτεταμένη πρόσβαση σε ευαίσθητα δεδομένα ασθενών, με έγκριση της ελληνικής κυβέρνησης, με την τελευταία να αρνείται οποιαδήποτε κοινοποίηση των στοιχείων στην εταιρία. Στο μεταξύ τερματίστηκε κάθε συνεργασία, διαγράφηκαν όλα τα δεδομένα που είχαν συλλεχθεί, ενώ η ΑΑΠΠΔ ξεκίνησε έρευνα για το θέμα.

Η συνεργασία της ελληνικής κυβέρνησης με τον κολοσσό εξαγωγής μεγάλων δεδομένων Palantir, με αφορμή τον κορονοϊό, δείχνει τις σχέσεις της με ένα σύστημα που έδωσε τη νίκη στο Brexit και στον Τραμπ (το 2016).

Υπογραμμίζεται ότι η Palantir είναι η εταιρεία που οδήγησε την βρετανική εταιρία εξαγωγής δεδομένων Cambridge Analytica στη διαμόρφωση πολιτικής άποψης στους πολίτες στις ΗΠΑ για τον Τραμπ και στους Βρετανούς για το Brexit.

Ταυτόχρονα φέρνει στη μνήμη το σκάνδαλο για την υποκλοπή των προσωπικών δεδομένων 87 εκατομμυρίων χρηστών του facebook, από την παραπάνω βρετανική εταιρία, ένα γεγονός που ήρθε στο φως το 2017⁷⁴.

2.5. Νέες ταυτότητες: Ανοίγει ο δρόμος για το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT)

Από τη στιγμή που ο πολίτης εισέλθει στην ψηφιακή πλατφόρμα «myInfo.gov.gr»,

επιβεβαιώνοντας τα στοιχεία του και συμπληρώνοντας οικειοθελώς τους δύο χαρακτήρες για τον σχηματισμό του ΠΑ, σημαίνει ότι συναινεί στην αποδοχή και χρήση του, παραχωρώντας την ίδια στιγμή τα κλειδιά της ελευθερίας του στο κράτος.

Απελευθερωμένος από τον «ζυγό» του θεόσδοτου αυτεξουσίου του, κάνει το λάθος να το ανταλλάξει με την ψευδαίσθηση της ευτυχίας που δίνει η ικανοποίηση των υλικών αναγκών.

Έτσι δίνει το ασύγκριτο πλεονέκτημα σε έναν τρίτο, το κράτος, να τον λογαριάζει στο εξής ως αντικείμενο και όχι ως πρόσωπο, επιτηρώντας και ελέγχοντας κάθε πτυχή της ζωής του. Με μια λέξη αυτοφακελώνεται, ενδίδοντας ταυτόχρονα, εκούσια ή ακούσια, στον ψηφιακό μετασχηματισμό του.

Κατ' αυτόν τον τρόπο και με ενσωματωμένο στο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης τον ΠΑ, πληρούνται οι περισσότερες από τις προϋποθέσεις για την είσοδό του στην τεχνολογία του Διαδικτύου των πραγμάτων (IoT) (επ' αυτού βλ. το αποκαλυπτικό άρθρο του Νικολάου Διάκου-Λομνιού με τον τίτλο «Προσωπικός Αριθμός: Γιατί τώρα;»)⁷⁵.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της κτηνοτροφίας που διαβάζουμε στη ΒΨΜ που ήδη διενεργείται, είναι ένας προάγγελος για τον αντίστοιχο ψηφιακό μετασχηματισμό των πολιτών.

Διαβάζουμε ότι, με τη χρήση κολάρων IoT (Internet of Things) τεχνολογίας Digital⁷⁶, θα πραγματοποιείται η συλλογή δεδομένων που αφορούν την καταγραφή σωματικών, βιολογικών και συμπεριφορικών χαρακτηριστικών των ζώων, ενώ επιτρέπουν την εξ αποστάσεως παρακολούθηση και διαχείρισή τους σε πραγματικό χρόνο.

Με αυτόν τον τρόπο θα επιτυγχάνεται η ιχνηλασιμότητα, το στίγμα και η ταυτότητα των ζώων από τη βοσκή έως την τελική κατανάλωση, με πληροφορίες που αποτυπώνονται σε Google Earth και θα είναι διαθέσιμες τόσο στον κτηνοτρόφο, όσο και στους τελικούς καταναλωτές.

Μάλιστα, για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων θα χρησιμοποιούνται drones που θα διευκολύνουν τη διαχείριση των βοσκοτόπων, ενώ θα θέτουν σε λειτουργία τον ψεκασμό ενεργοποιητή εδάφους.

Η διαδικασία αυτή θα συμβάλει στη βελτίωση και την ενίσχυση των βοσκοτόπων, κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται οι θρεπτικές ανάγκες των ζώων μέσα από τη βόσκησή τους, να επιτυγχάνεται η καλύτερη απόδοση, καθώς και η εξοικονόμηση στο κόστος της διατροφής⁷⁷.

2.6. Εφαρμογή myInfo – Ο βασιλιάς είναι γυμνός στα μάτια του πολίτη

Όπως είδαμε παραπάνω, η γνωμοδότηση 1/2024 της ΑΑΠΠΔ⁷⁸ αναφέρει:

«Η σχεδιαστική επιλογή τήρησης των προβλεπόμενων δεδομένων όλων των πολιτών στο μητρώο ΠΑ έχει ως συνέπεια τη συγκέντρωση, σ' ένα κεντρικό σημείο, δεδομένων όπως το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, τόπος γέννησης, αλλά και όλων των τομεακών αναγνωριστικών τα οποία χρησιμοποιούν οι πολίτες για διαφορετικούς σκοπούς σε διαφορετικούς τομείς (ΑΦΜ, ΑΔΤ, ΑΜΚΑ).

Επισημαίνεται ότι εάν τα προσωπικά δεδομένα «όνομα - επώνυμο - πατρώνυμο - μητρώνυμο - ημ/γέννησης - τόπος γέννησης» ήταν επικαιροποιημένα σε όλα τα επιμέρους μητρώα (κάτι που θεωρείται ούτως ή άλλως βασική προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία του ΠΑ ως μεθόδου επαλήθευσης ταυτότητας), τότε θα μπορούσε, ενδεχομένως, να είχε εξεταστεί μία διαφορετική αρχιτεκτονική και να μην ήταν αναγκαία η τήρηση όλων των επιμέρους τομεακών αναγνωριστικών στο κεντρικό μητρώο ΠΑ».

Ο χρήστης, κατά την είσοδό του στην εφαρμογή⁷⁹, προβαίνει πρωτίστως στην επικαιροποίηση των στοιχείων του (υποβάλλοντας υπεύθυνη δήλωση) και, ακολούθως, πραγματοποιείται ενημέρωση των βασικών μητρώων.

Αντιλαμβάνεται, επομένως, ο απλός πολίτης, που νυχθημερόν βομβαρδίζεται με το προπαγανδιστικό αφήγημα ότι ο Προσωπικός Αριθμός τάχα θα βοηθήσει στην επικαιροποίηση και τη διόρθωση των στοιχείων στα μητρώα, ότι του λένε ψέματα αφού η επικαιροποίηση και ενημέρωση πραγματοποιήθηκε χωρίς τη χρήση του.

Είναι σαφές ότι δεν υπάρχει πλέον λόγος να προχωρήσει στην έκδοση του αριθμού και, σύμφωνα με την Αρχή, θα μπορούσε στο σημείο αυτό να εξεταστεί διαφορετική αρχιτεκτονική (λύση), ώστε να μην είναι αναγκαία η τήρηση όλων των επιμέρους τομεακών αναγνωριστικών στο κεντρικό μητρώο ΠΑ.

Είναι αντισυνταγματικό (με όσα έχουν παραπάνω ειπωθεί) να παραχθεί αυτόματα ο ΠΑ για τον πολίτη που τον αρνείται -ένα επιπλέον δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα χωρίς τη θέλησή του- ο οποίος θα παράγει σαφέστατα μεγαλύτερους κινδύνους από ό,τι θα λύσει προβλήματα, την στιγμή που όποια άλλα σφάλματα υπάρχουν μπορούν να λυθούν με τη διαλειτουργικότητα.

Αλλά για την επίτευξη της αρκεί η ορθή αντιστοίχιση των τομεακών αναγνωριστικών των φορέων, η οποία μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη χρήση του ΠΑ⁸⁰.

Επίσης, η αυτόματη απόδοση του ΠΑ στους πολίτες τον Σεπτέμβριο, υποδηλώνει ότι δεν υπάρχουν προβλήματα επικαιροποίησης ή μη ορθής ταυτοποίησής του στα βασικά τουλάχιστον μητρώα. Συνεπώς, ποιος ο λόγος της αριθμοποίησής τους, που ισοδυναμεί με το πέρασμα θηλιάς στο λαιμό τους;

Η σωστή λειτουργία του ΠΑ προϋποθέτει την επικαιροποίηση των προσωπικών δεδομένων «όνομα - επώνυμο - πατρώνυμο - μητρώνυμο - ημ/γέννησης - τόπος γέννησης» στα μητρώα που οι πολίτες διαθέτουν τομεακούς αναγνωριστικούς αριθμούς (ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, ΑΔΤ) για διαφορετικούς σκοπούς⁸¹.

Όμως, η επικαιροποίηση των προσωπικών δεδομένων «όνομα – επώνυμο – πατρώνυμο – μητρώνυμο – ημ/γέννησης – τόπος γέννησης» στα επιμέρους μητρώα που οι πολίτες διαθέτουν τομεακούς αναγνωριστικούς αριθμούς για διαφορετικούς σκοπούς, δεν απαιτεί την χρήση του ΠΑ. Τρανή απόδειξη το γεγονός ότι η επικαιροποίηση στην εφαρμογή προηγείται του σχηματισμού του ΠΑ.

Κατακλύζεται ο πολίτης με την πληροφορία ότι ο ΠΑ έρχεται για να διορθώσει τα λάθη, αλλά στην πράξη τα λάθη διορθώνονται και χωρίς τον ΠΑ. Άρα ο ΠΑ είναι περιττός.

Εφόσον ο στόχος τους, όπως ισχυρίζονται, είναι η επικαιροποίηση των στοιχείων και η διόρθωση σφαλμάτων, η εφαρμογή myInfo θα έπρεπε να σταματά εκεί.

Στα πλαίσιο της προαιρετικότητας για όσους αρνούνται τον αριθμοποίησή τους, η υπάρχουσα εφαρμογή myInfo θα έπρεπε να ρωτά τον πολίτη αν επιθυμεί ή όχι να προχωρήσει στην έκδοση του αριθμού, όπως στο σχήμα που ακολουθεί:

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μέσα σε όλο αυτό το πλαίσιο του εμπαιγμού, του ακατάσχετου ψεύδους, της απροκάλυπτης κοροϊδίας, της αδιαφάνειας και της διαφθοράς που έχει στήσει η κυβέρνηση γύρω από μία τόσο καταλυτική και ανατρεπτική αλλαγή για το σύνολο της κοινωνίας, όπως η εφαρμογή του Προσωπικού Αριθμού, καλείται ο πολίτης να αποφασίσει τι θα πράξει.

Η ενιαία ταυτοποίησή του αποτελεί βασικό πυλώνα του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας στο δρόμο προς την 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τα πάντα (πράγματα, ζώα, άνθρωποι) επιβάλλεται να είναι ψηφιοποιημένα και μοναδικά αναγνωρίσιμα, ώστε να μπορούν να καθίστανται απολύτως ελεγχόμενα. Όμως, ο άνθρωπος δεν είναι πράγμα ούτε αριθμός, εκτός αν ο ίδιος το θελήσει.

Ευελπιστούμε, όλα όσα διατυπώθηκαν εδώ να βοηθήσουν τον αναγνώστη να κατανοήσει ότι το βασικό επιχείρημα της κυβέρνησης για τον ΠΑ ως εργαλείο διευκόλυνσης και εξυπηρέτησης είναι απολύτως αστήρικτο και παραπλανητικό. Στο χέρι του είναι τι τελικά θα πράξει, ενεργοποιώντας το θεόδοτο αυτεξούσιό του.

Ο ΠΑ έρχεται για να καλύψει αποκλειστικά και μόνο τις ανάγκες της κυβέρνησης για περισσότερο έλεγχο και επιτήρηση με το πρόσχημα της εξυπηρέτησης και διευκόλυνσης του πολίτη. Με άλλα λόγια είναι ο μοχλός που μπορεί να μεταβάλει ένα δημοκρατικό πολίτευμα σε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς χωρίς γυρισμό.

Διότι:

«Στο τέλος, το Κόμμα θα ανακοίνωνε ότι δύο και δύο έκαναν πέντε, κι εσύ θα έπρεπε να το πιστέψεις. [...]. Η λογική του ισχυρού το απαιτούσε.

Η φιλοσοφία του Κόμματος σιωπηρά αρνιόταν όχι μόνο την εγκυρότητα της εμπειρίας, αλλά και την ύπαρξη της εξωτερικής πραγματικότητας. [...] Το Κόμμα σου έλεγε να απορρίπτεις τη μαρτυρία των αυτιών και των ματιών σου. Ήταν η τελική και σημαντικότερη εντολή του.

Η καρδιά του Γουίνστον βούλιαξε στη σκέψη της τεράστιας δύναμης που παρατασσόταν εναντίον του, της ευκολίας με την οποία οποιοσδήποτε διανοούμενος του Κόμματος θα τον νικούσε σε μια συζήτηση, των επιχειρημάτων με τις λεπτές αποχρώσεις τα οποία δεν θα ήταν σε θέση να κατανοήσει, ούτε και φυσικά να ανταπαντήσει.

Κι όμως, αυτός είχε δίκιο. Είχαν άδικο, κι αυτός είχε δίκιο. [...] Ο υλικός κόσμος υπάρχει, οι νόμοι του δεν αλλάζουν. Με την αίσθηση [...] ότι διατύπωνε ένα σημαντικό αξίωμα, έγραψε: "Ελευθερία είναι η ελευθερία να λες ότι δύο και δύο κάνουν τέσσερα. Αν αυτό θεωρηθεί ως δεδομένο, όλα τα άλλα ακολουθούν"».

Τζωρτζ Όργουελ, 1984, Από τα φετινά θέματα Αρχαίων των Πανελληνίων Εξετάσεων, και ο νοών νοήτω...

ΑΣΚΗΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Οι παρακάτω προτάσεις είναι δηλώσεις του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ΓΓΠΣΨΔ) Δημοσθένη Αναγνωστόπουλου, ο οποίος ανέλυσε τον τρόπο με τον οποίο δουλεύει ο Προσωπικός Αριθμός στην εφημερίδα «Ναυτεμπορική»⁸² στις 10/06/2025.

Με βάση την παραπάνω ανάλυση, οι δηλώσεις του ΓΓΠΣΨΔ ανταποκρίνονται ή όχι στην πραγματικότητα;

Η Αντωνία Στ. Σφακιανάκη είναι Καθηγήτρια Πληροφορικής.

[Πηγή](#)